

Розмовляв Петро ВОЙТОВИЧ

Цей рік у житті Дрогобицької духовної семінарії особливий, бо ювілейний. Семінарія святкує своє п'ятнадцятиліття. За останні роки свого існування, які також правильно буде назвати першими, з огляду на порівняно невеликий період діяльності, вона зазнала чимало змін. Святкуючи цей ювілей, хочеться повернутися до початків її заснування, поспілкуватися з людьми, котрі були свідками цих подій і брали в них участь, і, найосновніше – почерпнути з цього позитивний досвід, який буде корисний нам у майбутньому. Ми спілкувалися з о. Василем Поточняком, котрий був першим префектом семінарії, свідком і учасником цих подій. о. Василь Поточняк народився у с. Лімна у селянській сім'ї. Після закінчення середньої школи, митрополит Володимир (Стернюк) скерував його для навчання на богословський факультет Люблінського Католицького університету (Польща). Після закінчення Університету єпархіальним єпископом Самбірсько-Дрогобицької єпархії, владикою Юліаном (Вороновським), призначений префектом та викладачем Дрогобицької духовної семінарії і, водночас, Головою комісії у справах молоді цієї єпархії. У 2000 році о. Василя скеровують у Рим для навчання у Папському східному інституті. Після першого року навчання в Римі його було рекомендовано Главою УГКЦ, блаженнішим Любомиром (Гузаром), на посаду Пасторального Координатора для душпастирської опіки над українськими мігрантами в Італії. Плодом пастирського служіння стало заснування в цій країні кількох десятків українських греко-католицьких громад та часопису «До світла». На початку 2009 року, о. Василь повертається в Україну і короткий час працює Головою комісії у справах молоді Самбірсько-Дрогобицької єпархії. У 2010 призначений виконавчим секретарем Пасторально-місійного відділу і переїжджає у Київ.

- Всечесний отче, Ваше служіння в семінарії розпочалося відтоді, коли вона була ще дуже юною і робила перші кроки. Це також був початок Вашої діяльності як молодого священика. Чим він був ознаменований для Вас, що найбільше запам'яталося з того часу?

Обидва початки: семінарія та священиче служіння були для мене великим даром Божим і, водночас, викликом, адже ще декілька місяців перед тим, я був студентом, за котрого «усі в семінарії дбали», тепер же треба було почати самому торувати дорогу до Бога. До обидвох незвичних служінь додалось ще й викладання у Дрогобицькій гімназії, близько 14 класів. Отож, від 1 вересня 1996 р., моє життя у Дрогобичі проходило на трьох «полюсах»: храм – семінарія – гімназія. Цей час мені запам'ятався детальним випрацьовуванням щоденного розкладу праці та його дотриманням. Це приносило дуже велику радість – мене тут потребували.

- Ви стали наставником семінарії в Україні, щойно закінчивши навчання в Польщі. З якими труднощами тоді зустрілися?

Правду кажучи, у новозаснованій Дрогобицькій семінарії я зустрівся, насамперед, з радістю. Перші семінаристи ДДС нагадували моє навчання в семінарії, і я немовби з ними ділився тим, «що доброго ми зробили сьогодні у семінарії, а що необхідно вирішити та виправити».

Труднощами можна назвати відсутність семінарійної традиції. Семінаристи не знали, як поводитись у храмі, семінарії, в трапезній, на вулиці тощо. Часто стереотипно лякали самих себе: «Це не можна, бо виженуть». Я ж навчався у семінарії, якій було понад 250 років, і там з перших днів першокурсники взорувались на старших. А тут усе треба «дозволити», пояснити, підказати. Ректор семінарії, о. Мирон Бендик, написав своєрідні правила семінарста – але усього не напишеш. Тому перші два місяці ми зі студентами щоденно, а також у свята зустрічались і вивчали десятки поточних запитань стосовно формування семінарійного життя: від «у тапочках не ходити у Собор Пресвятої Трійці на богослужіння» – до заборони засмагати на даху семінарії і т. ін.

- Які якості Ви намагалися розвинути у семінаристів, на що, насамперед, звертали увагу?

Дуже хочу подякувати за це запитання, бо саме особа семінарста була для нас, ректорату, найважливішою. Ми постійно обговорювали, який підхід застосовувати, щоб не трактувати семінарста односторонньо. Наприклад, виконує усі правила, але постійно незадоволений; добре ставиться до усіх, але запізнюється, чи не дуже старанний у навчанні. Раз чи двічі в семестр я розмовляв з кожним семінарстом про те, як він відчувається у семінарії і чи задоволений цілісним ростом своєї особи.

Пригадую, коли зустрічався із префектами інших семінарій і говорив про особистісний підхід до семінарста – мене не розуміли, бо це дуже нелегко. Це так як духовництво, яке допомагає людині розібратись в собі, а не змішує з масою, не накопичує нерозв'язаних проблем, не вирішує за когось.

Серед іншого, ми звертали увагу на те, на що дивляться в усіх духовних закладах: свобода духа, рідне благочестя, працьовитість, послідовність, творчість, свідомість, чесність тощо. Не існувало підлабузництва, пристосуванства і «стукацтва».

- Яке значення мав досвід праці у семінарії для Вашого подальшого священничого служіння?

Не буду гріха таїти, я вважав, що в усіх бідах неякісних душпастирів винна семінарія, яка їх не навчила. Однак, працюючи тут, переконався, як багато Церква вкладає в юнака, щоб той розвинув Боже покликання і прямиував до святості сам, зі свободи, а не з обов'язку.

У подальшому священничому служінні, маючи за плечима чотирилітній досвід семінарії префектури, я приходив до висновку, що хто не бажає служити Богові і людям – не варто його примушувати усіма методами, бо він постійно шукатиме виправдань, щоб не послужити. Натомість, хто бажає йти за Христом, такого треба підтримувати, заохочувати, запрошувати й допомагати. Не боятись невдач – вони роблять душпастиря загартованішим і досвідченішим.

- Які найбільші зміни в семінарії зауважуєте за ці 15 років?

Зміни величезні: від зовнішніх – прекрасне приміщення, зручність, обслуговуючий персонал; до внутрішніх – є семінарийна традиція, усі усе знають, що і як робиться і що буде за тиждень, за рік. Також, на мою думку, у семінарийних вихователів відійшов особистісний підхід до окремого семінарариста, може, тому, що їх є багато.

- Упродовж певного часу Ви служите у Київській архієпархії, яка сьогодні має теж ще дуже молоді семінарії? Які спільні і відмінні особливості заснування цих семінарий?

Спільністю у заснуванні обидвох семінарий є бажання приготувати священників до сучасних потреб у конкретному регіоні. Для цього у Київській семінарії студентів зігрівають теплом викладачі, ректорат і владики – аж до самого Патріарха. Те саме було

і в Дрогобичі. Усі цікавились, як живуть семінаристи: викладачі обговорювали, хто які запитання ставить і як мислить, священники вслухались у спів і дискутували над поведінкою семінаристів, владика Юліян щоденно служив Святу Літургію з семінарстами; наші поварі виварювали, матері привозили домашню випічку...

Щодо відмінностей між семінаріями, то Київська семінарія знаходиться за межами міста, у с. Княжичі, тому ми зустрічаємось зі студентами лише в неділю у Соборі, або ж на якійсь зустрічі, а не дванадцять годин на добу, як це було на початках у Дрогобичі. Відмінним є також викладання. У Дрогобицькій семінарії викладацький склад формувався під певну «Київську школу» максимально з усіх предметів. Можливо, це було не завжди фахово, але ми були в пошуках єдиного богослов'я. Тут, у Києві, є різні викладачі з різними школами викладання...

- Чи не виникало у Вас бажання повернутися у Дрогобицьку семінарію?

У мене найпрекрасніші спогади про працю в ДДС, однак час зробив своє. І коли перед поверненням в Україну владика Ярослав (Приріз) запропонував мені вибирати: працювати у семінарії або з молоддю – я обрав друге.

- Які Ви накреслили б перспективи розвитку для нашої семінарії, яким бачите її майбутнє?

За п'ятнадцять років Дрогобицька семінарія уже має своє богословське обличчя. Думаю, що цей імідж семінарія має завдяки послідовним пошукам богословствування, опертого здебільшого на Київській традиції. Не бачу сенсу відходити від цього курсу в майбутньому.

- Що Ви хотіли б побажати ректорату, викладачам та студентам Дрогобицької духовної семінарії з нагоди 15-літнього ювілею її заснування?

Бажаю усім моїм друзям, ректорату, викладачам, вихователям та працівникам, щоб ви втішались плодами Божого і вашого служіння у кожному, хто переступить поріг семінарії.

А семінаристам – особистісного зростання у вірі, любові та служінні.

о. Василь ПОТОЧНЯК: *«У мене найпрекрасніші спогади про працю в Дрогобицькій духовній семінарії...»* // СЛОВО № 3 (47) 2011, с.5-7